

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose št. 7

Cena: Posamezna št. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček. račun: št. 24/12410

Leto VII. - Štev. 37

Gorica - 15. septembra 1955 - Trst

Izhaja vsak četrtek

PRED NOVIM ŠOLSKIM LETOM

Sole se zopet odpirajo. Popravni izpiti so že skoraj zaključeni. Vse je v pripravi za novo šolsko leto. Mnogi učenci že komaj čakajo, da se zopet srečajo s starimi poznanci. V šole pa stopajo tudi novi začelniki. Za starše je šola danes dvojna skrb. Prva skrb so stroški za obleko, prevoz in šolske potrebščine. Druga skrb pa je, v katero šolo z otrokom? Zaveden Slovenec se ne vprašuje, v katero šolo naj pošlje svojega otroka. To delajo le omahljivi, narodni mlačneži. Ljudje, ki ne vidijo v perspektivo bodočnosti. Ali naj oče Slovenec in mati Slovenka pošljata svojega otroka v tujo šolo? To bi bil zločin nad narodom. Zločin tudi proti peti božji zapovedi, ki zapoveduje: »Ne ubijaj!« Ne ubijaj narodne pripadnosti v sebi in svojih otrokih! Zavedajmo se, da je šola najhujša potujčevalnica. Koliko naših sinov se je v preteklosti zgubilo, prav zaradi tega, ker so pili tujo učenost, se učili iz tujih knjig, poslušali tuje učitelje, obiskovali tuje šole.

Poglejmo v slovensko preteklost. Naše politične zahteve so vedno bile RAVNOPRAVNOST SLOVENSKEGA JEZIKA V ŠOLI IN URADIH. Če smo po dolgih desetletjih to pravico dosegli, se je tudi poslužimo. Starši imajo pravico, da svojemu otroku izberejo ono šolo, katero hočejo, in jih pri tej izbiri ne sme nihče ovirati. Toda starši, vedite, da pripadate slovenski skupnosti, da ste dolžni to skupnost podpirati in številčno krečiti. Za naše narodne pravice je preteklo veliko krvi, za naše narodne pravice so trpeli naši ljudje po ječah. Ker imamo danes slovensko šolo. SPADA SLOVENSKE OTROK V SLOVENSKE ŠOLE!

Včasih tožimo, da nam kratijo naše osnovne narodne pravice. Naši politični predstavniki se bore pred oblastmi, da nam priznajo, kar nam po božjih in človeških postavah pripada. In mi naj bomo mlačni in brezbrizni? Zastonj vse vpitje, če se sami ne zganemo in nimamo niti toliko narodne zavednosti in ponosa, da bi pošljali svoje otroke v slovensko šolo. Koliko je tarnanja, da smo 25 let trpeli pod fašizmom, da so nam vzeli kulturne domove, gospodarske ustanove, šole, da nismo smeli slovensko govoriti in peti, da so iz cerkva podili naše vernike in duhovnike zato, ker smo hoteli biti Slovenci. Da, res je vse to. Toda tisti časi so za nami. Težak je bil tudi naš doprinos, da je vse to minilo. Danes je čas svobode. Imamo kulturne prireditve, pa jih ne obiskujemo, obnavljajo se gospodarske ustanove, pa premalo sodelujemo, imamo šole od otroških vrtcev do popolnih srednjih šol, pa se vendar zgodi tu in tam, da slovenski starši ne pošljajo svojih otrok v slovenske šole.

Slovenska šola jim je na poti

Slovenska šola ima mnogo sovražnikov. Napadajo šolo, njene učitelje in profesorje. Pogostokrat političske oblasti sprašujejo, če pošljate svoje otroke v slovensko šolo. Delodajalci črno gledajo na uslužbenca, ki pošlja svoje otroke v slovensko šolo. Trgovec in gostilničar se bojita za svoje odjemalce, če pošljata svoje otroke v slovensko šolo. Proč s takim strahom! Ta komedija je že stara tisoč let, bi dejali z našim Cankarjem.

Slovenec namprosniki šovinistični tisk in ves upravni aparat je že na delu, samo da bi iztrgali mladino slovenskim šolam. V Trst je prispel

sam Diego de Castro, bivši politični predstavnik rimske vlade pri ZVU po letu 1952. Ta mož je imel, ob 50. letnici društva Dante, predavanje o obrambi italijanstva v Trstu. Lotil se je seveda tudi slovenske šole. Slovenske šole so zanj novost, so korak nazaj, so poraz in neuspeh borbe za ohranitev italijanstva v Trstu. Mož se je spotaknil ob naši skromni šolici v Mavhinjah in Gabrovici, ki da nimata niti 10 učencev. Pozabil pa je popolnoma, da so lani ustanovili v Ricmanjih italijansko šolo, ki tudi ni imela 10 učencev!

Kar pa zadeva statistične podatke, ki jih je podal De Castro in objavil »Il Piccolo« 10. sept. 1955 pa svetujemo, naj si ogleda, kaj je objavil 5. julija 1955 v »Piccolo Sera« neki Giovanni Palladini. Šele ko bodo številke enotne, potem kaj povedo. Dokler pa so razlike za okoli 100 učencev pri enem in drugem, izgubi dokazovanje vsako moč. Res je, da večina ljudi ne hodi iskat uradne statistike, a s tem naj gospodje, kova De Castro in Palladini, ne računajo. Starši, ne verjemite onim, ki vas plašijo, da vaš otrok s slovensko šolo ne bo našel kruha ali da ne bo mogel nadaljevati svoje izobrazbe. Slovenske šole so ravnopravne, so državne. Učenci naših šol znajo en jezik več in lažje najdejo zaposlitev. Še vedno velja načelo: Kdor več zna, več velja! Učenci naših strokovnih šol so na delu, absolventi trgovske akademije imajo službe, absolventi gimnazije nemoteno nadaljujejo svoje študije na italijanskih, jugoslovanskih in avstrijskih univerzah. Letos je prejel dijak, ki je dovršil našo gimnazijo v Trstu, študijsko nagrado za šolanje v Združenih državah Amerike. Ali ni to priznanje?

Zato starši, proč s pomisleki! Vaš otrok spada v slovensko šolo! Meje med narodi in državami se odpirajo. Več jezikov bo znal vaš otrok, lažje bo našel mesto, ki mu pripada.

Nemčija in Rusija navežeta diplomatske odnose

Nemški kancler Adenauer je bil na težko pričakovanem obisku v Moskvi. Sovjetski voditelji so bili do nemških gostov zelo vljudni in ljubeznivi, pa nič več. Kakor so sami v privatnih razgovorih povedali, jim je šlo v glavnem zato, da bi navezali prijateljske stike z Zahodno Nemčijo. Adenauer je hotel temeljito razčistiti odnose med obema državama. Šlo mu je zlasti za osvoboditev nemških vojnih ujetnikov, za navezavo trgovskih stikov med Zahodno Nemčijo in Sovjetsko zvezo ter za težko pričakovano zedinjenje med obema Nemčijama, za katero imajo v rokah ključ samo Sovjeti. Glede zedinjenja je bil Kremelj dosledno nepopustljiv. V Moskvi so Adenauerju povedali, da lahko doseže zedinjenje le, če Zahodna Nemčija izstopi iz Atlantske zveze in stopi glede zedinjenja v pogajanje z vzhodnonemško komunistično vlado. Uspehi, ki jih je Adenauer dosegel v Moskvi so, vsaj za Nemece, majhni. Kaj drugega tudi ni bilo pričakovati. To je lepo razložil ameriški dnevnik »New York Times«, ki je napisal, da so si v Moskvi pogledali iz oči v oči sovjetski voditelji, ki imajo za pesem bodočnosti svetovni komunizem, in Adenauer, ki je v današnjem svetu prva velika ovira za nadaljnji pohod komunizma po Evro-

PORTIČ V KRIZU. — TU SI DOMAČI RIBIČI SLUŽIJO SVOJ KRUH, KI JE GRENAK IN TRD. ČEPRAV SE ZDI ZIVLJENJE OB MÖRJU LAHKO IN ZANIMIVO.

POLITIČNE NOVICE

Spor za Ciper

Spor za otok Ciper, ki je angleška kolonija, a bi ga radi imeli Grki in so zaradi tega skočili še Turki, bi sam po sebi ne bil toliko pomemben, ako bi ostal omejen na prizadete države. Temu pa žal ni tako. Priprave za Ciper je zasekalo globoko rano v Atlantsko zvezo in je prva posledica politike popuščanja, ki se je pričela na konferenci štirih velikih v Ženevi. Je namreč prvi znak za rahljanje zahodne protikomunistične skupnosti, ki je bila močna, dokler so zahodni narodi vedeli, da jim preti komunistična nevarnost, ki je vsem skupna. Ko so Amerikanci in Angleži po ženevski konferenci povedali, da je ta nevarnost zdaj manjša — dasi se komunistična nevarnost v resnici ni nič zmanjšala — so se Grki postavili za Ciper ter so se zaradi tega skregali z Angleži in še bolj s Turki. Danes je položaj tak, da Grki

že iščejo prijateljstvo z balkanskimi komunističnimi deželami, z dosedanjimi zavezniki Turki pa se gledajo kot pes in mačka. Zaradi protigrških izgovorov v turških mestih je napetost med obema državama tako velika, da se je celo Tito ponudil za posredovalca med njima. Tako vidimo, da posledice omiljenja napetosti utegnejo postati za zahodno skupnost nevarne, ker se prijateljstvo med njimi krha, komunistične države pa še dalje držijo skupaj in mislijo na zavojevanje vsega sveta za komunizem. Vse pa so skuhalci Angleži, ki nočejo dati Cipra Grkom, ki imajo na otoku večino. Ciper bi tudi kot grško ozemlje lahko služil za zahodno oporišče v vzhodnem Sredozemlju.

Francija in Maroko

Francosko-maroški spor je vsaj na papirju rešen. Francoska vlada se je sporazumela z zastopniki maroških nacionalistov o načrtu za bodočo rešitev krize. Načrt je odobril bivši sultan Ben Jusuf, ki je v pregnanstvu na Madagaskarju. Sporazum predvideva, da bodo v Maroku volitve in dežela bo dobila predstavniki vlado, ki naj pripravi Maroku sodobno demokratično ustavo. Ben Jusuf bo lahko šel iz pregnanstva na Madagaskarju v Francijo, moral pa se bo odpovedati političnemu delovanju. Če ga bo novi parlament pozval, se bo lahko morda vrnil na prestol. Ovira za ta načrt pa je sedanji sultan Ben Arafa, ki se noče odpovedati. Francozi ga zdaj prepričujejo, naj to stori prostovoljno, in nekateri krogi izražajo upanje, da bo morda sprejel njihovo željo. Če ne bi hotel mirno oditi, bi zaradi njegove odstranitve utegnili v deželi nastati novi nemiri.

Martino v Londonu

Italijanski zunanji minister Martino je imel v Londonu razgovore z britanskim zunanjim ministrom Mac Millanom. Razgovorjela sta se zlasti o tem, da bi tudi manjše evropske zaveznice države sodelovale s tremi zahodnimi velesilami pri določanju skupne politike, s čimer bi odpadlo precej nezadovoljstva in godrnjanja med manjšimi državami, ki tudi hočejo biti upoštevane.

Znamke v Posarju

Poštna uprava Posarja ima namen uporabiti letošnje jesen slike in grafike Duererja za motive na svojih toliko iskanih znamkah Volkshilfe (ljudska pomoč). Poštna uprava Posarja je znana po svojih krasnih serijah znamk, ki prikazujejo motive iz krščanskega življenja.

DROBNE NOVICE

Odprava potnih listov

Evropski svet držav, ki je pretekli teden zboroval v Parizu, je preučeval in sprejel predlog, naj članice evropske skupnosti odpravijo potne liste. Članice: Italija, Belgija, Francija, Zap. Nemčija, Luksemburg in Posarje, so pripravljene ukiniti potne liste in državljanji bodo lahko potovali v te države samo z osebnimi izkaznicami.

Snemanje filma v puščavi

Ekspedicija avstrijskega Miva-filma se je napolila v Saharo v predel Geryville, kjer je misijonska postaja belih menihov. Predel je povsem puščavski, velik kot Avstrija. Steje 80.000 prebivalcev, a med njimi je samo 800 katoličanov. Vodstvo ekspedicije Miva-film je bilo zaupano superiorju Villaretu. Obiskali so nomade v puščavi, Arabce in Berberce, revne in bogate. Vročina je strahotna, saj doseže 70 stopinj. Sence v puščavi ni nobene. Silna vročina in puščavski viharji so zelo otežkočali izvedbo filma. Znani filmski kaplan prof. Franz Hubalek navzle težavom upa, da se bo mogel že ta mesec vrniti z zbranim materialom v Avstrijo.

Drago plačana nova odkritja

Zdravniške vede so v zadnjem obdobju zelo napredovale, toda ne brez žrtev. Posebno so prizadeti radiologi, ki proučujejo atomsko izžarjevanje in njegov učinek na razne bolezni. V Milanu so dne 3. septembra odrezali levo roko zdravniku radiologu Pierluigiju Valdini, ki se je zastupil pri svojih dolgoletnih raziskovanjih atomskega izžarjevanja. Podrgel se je teži operaciji z izredno vedrostjo. Operacija je dobro uspela in dr. Valdini je mnenja, da se lahko dela tudi samo z eno roko.

Druga žrtev je mlada 33-letna zdravnica iz Ancone Ines Marini, ki je šest let skrivala svojo težko zastupitev in kljub vsem močnjam zvesto nadaljevala svoje delo. Sedaj se bo morala podvreči dolgotrajnemu zdravljenju. Sama je izjavila: »Nisem še tako slaba, da bi umrla. Ozdravela bom in nadaljevala z delom.« — Kolikokrat ljudje po krivici obtožujejo zdravnike in ne vedo za kakšno ceno oni prodirajo v skrivnost raznih bolezni in njihovega zdravljenja.

Žalostna ugotovitev

Ameriški sodnik Julij Miner, ki toži, da se v Ameriki vedno bolj množijo zločini med mladino, pravi, da se vedno najde dovolj dolarjev, kadar gre za borbo proti raku, srčni bolezni, otroški paralizi ali proti drugim boleznim. Vedno pa ostane mo gluhi pred zahtevami, ki so bolj nujne in ki se tičejo moralne in duhovne zaščite.

Konrad Adenauer v Moskvi pri maši

Nemški kancler Konrad Adenauer je voditelj krščanske demokratske stranke v Nemčiji. Vedno je bil odločen katoličan. To je pokazal tudi zadnje nedeljo, ko se je nahajal v Moskvi na razgovorih s sovjetskimi voditelji. Zjutraj je najprej šel k nedeljski maši v kapelo francoskega poslanstva, ker druge katoliške kapele ni v Moskvi, nato šele je odšel na razgovore. Moskvičani so bili zelo začudeni nad tem, da nemški kancler hodi ob nedeljah k maši. — Koliko katoličanov pa je, ki na nedeljo ne najdejo časa, da bi šli k sveti maši v svoji vasi ali mestu, in niso ministri in niti ne med boljseviki.

Nova zamisel patra Pierra

Ob cesti Henrika IV. vzdolž reke Seine pri Parizu je sloviti pater Pierre postavil naselje iz šotorov, kjer morejo prebivati vsaj za šest tednov tisti nesrečniki, ki so brez doma. Zjutraj ob sedmih dobe zajtrk, nakar morajo vsi zapustiti naselje za ves dan razen mater in otrok. V naselju posluje zdravstvena in socialna pomoč. Zdravstveno službo opravljajo brezplačno zdravniki, ki simpatizirajo z gibanjem patra Pierra.

NAŠ TEDEN V CERKVI

18. 9. nedelja, 16. pob.: sv. Jožef Kupertinski
 19. 9. ponedeljek: sv. Januarius
 20. 9. torek: sv. Eustahij
 21. 9. sredo, kvartna: sv. Matej, apostol
 22. 9. četrtek: sv. Mavricij
 23. 9. petek, kvartna: sv. Lin
 24. 9. sobota, kvartna: Marija rešiteljica jetnikov

SV. JANUARIJ, škof v Beneventu, mučen leta 305. Tedaj je vladal rimsko cesarstvo mogočni pa kruti cesar Dioklecijan, preganjalec kristjanov. Kar je ukazal, to so seveda vršili od njega pooblašeni pokrajinski oblastniki.

1. Oblastnik nad Beneventom je bil neki Timotej. Ukazal je škofu, naj zataji Kristusa in daruje malikom. Ker ni hotel, se je začel nad njim znašati. Njega in še dva druga kristjana je dal vpreči v svoj voz. Vsedel se je vanj in z bičem silil vse tri, da so ga v teku vozili po cesti. To ponižanje in mučenje so sprejeli zaradi Jezusa v pričevanje svoje vere. V nebesih

prejemajo za to tudi plačilo. Oblastniku se pa zgodovina prezirljivo čudi.

2. Rablji so Januaria in tovariše mučili z različnimi mučili; vrgli so jih končno pred divje zveri v amfiteatru. Te so postale krotke, niso jih raztrgale. Zato je ukazal Timotej mučence obglaviti. Neka krščanska žena je napolnila dve stekleničici (ampili) s krvjo škofovo. Po tedanji navadi so namreč iz spoštovanja shranjevali nekoliko krvi mučencev.

S krvjo sv. Januaria shranjeno v Neaplju, v stolnici, v omenjenih stekleničkah, je nekaj posebnega. Vsako prvo nedeljo v maju, 19. 9. in 16. 12. postane strjena kri živa, začne kipeti, ko jo v stekleničkah postavijo h kostem mučenčevim. Znanost ne more razložiti naravnim potom tega skozi stoletja ponavljajočega se dogodka. Je pač velik in pravi čudež, ki verne neprestano potrjuje v veri; brezbožnim in nasilnim pa kliče: »Ne prelivajte božjih in nasilnih pa krvi: »Ne prelivajte nedolžne krvi. Bojte se Boga, ki je čudovit v svojih svetnikih in zmagovit nad svojimi sovražniki.«

IZ SVETEGA EVANGELIJA

Isti čas, ko je šel Jezus v hišo nekega prvaka med farizeji v soboto na obed, so ga ti opazovali. In glej, neki vodeničen človek je bil pred njim. Jezus je spregovoril in učiteljem postavil in farizejem rekel: »Ali je dovoljeno v soboto ozdravljati?« Ti pa so molčali. In prijel ga je, ozdravil in odpustil. Njim pa je rekel: »Komu izmed vas bo padel osel ali vol v vodnjak in ga ne bo izvelkel takoj sobotni dan?« In niso mu mogli na to odgovoriti. — Povedal pa je tudi povabljenim priložnostno, kako so si izbirali prve sedeže. Govoril jim je: »Kadar te kdo povabi na svatbo, ne sedaj na prvo mesto, da če bi bil morda povabljen kateri imenitnejši ko ti, ne pride ta, ki je tebe in njega povabil, in ti ne poreče: 'Umakni se temu,' in bi se ti takrat začel s sramoto presedati na zadnje mesto. Temveč, kadar si povabljen, pojdi in sedi na zadnje mesto, da ti poreče, ko pride, kateri te je povabil: 'Priatelj, pomakni se više!' Takrat ti bo v čast vpriči vseh, ki so s teboj pri mizi. Kajti vsak, kdor se povzbuje, bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povzvišen.«

Nedelja mora biti po božji zamisli dan, ko se človek poglobi in zopet poveže z Bogom. Med tednom se vsak od nas le preveč zakopava v svoje stanovsko delo; čez mero obračamo svojo pozornost zunanjim rečem, in se tako poplitvujemo, usmerjamo v materialno uživanje. Gospodov dan pa nas zopet vzdrami in kliče v spomin našo osnovno življenjsko opravilo: Išcite najprej božje kraljestvo in njegove pravice! In to božje kraljestvo je nam tako blizu, je v nas samih kot Kristus sam zagotavlja.

Kristjan, ki vsaj malo pozna katoliški nauk o posvečujoči milosti, ve, da se po milosti troedini Bog osebno naseli in biva v duši pravičnega človeka toliko časa, dokler se ohrani nadnaravno življenje, to se pravi, dokler ne pade v smrtni greh. Kdor se trudi za duha zbrano, in obrača svojo pozornost na to bogastvo nadnaravnega življenja, ki se odigrava v zaupnem občevanju med Bogom in dušo, je duhoven ali

notranji človek. Sv. Pavel obrazloži to notranje življenje v pismu, ki ga je poslal kristjanom v Efez in sicer v vrsticah, ki se berejo v berilu današnje maše.

»Oče našega G. J. Kristusa naj vam da, da boste po Sv. Duhu krepko utrjeni v notranjem človeku.« Notranji ali duhovni človek v nas je duša prerogova po milosti in zato sposobna nadnaravno misliti in se odločati v skladu z voljo božjo. To novo življenje in delovanje v človeku se poraja iz nadnaravnih sposobnosti in energij, ki jih daje duši Sv. Duh. Po njem se kristjan pogumno bori za notranjo svobodo; podpiran od milosti in drugih darov, ki spremljajo posvečujočo milost, se vztrajno bori s svojimi slabimi nagnjenji, stalno je na straži proti zapeljivostim sveta in satana, ki se trudita, da bi otroka božjega oropala zaklada, ki ga nosi v duši. Ta čuječnost nad samim seboj in poslušnost navdihom Sv. Duha nas posvečujeta in dajeta moč, da vedno bolj zmagujemo nad živalskim človekom v sebi, ki se razodeva v strasteh in uživaželnosti. Seveda dokler smo v umrljivem telesu, bo spopad med duhovnim in živalskim človekom v nas nekaj vsakdanjega, stalnega. Če naj v tej borbi vztrajamo in celo postajamo vedno bolj duhovno močni, krepostni, nam je nujno potrebna pomoč Sv. Duha, zato je voščilo sv. Pavla Efežanom, da bi postajali vedno bolj notranji človek po Sv. Duhu, najbolj aktualno.

Apostol potem pove, da je notranji človek v nas pravzaprav Kristus sam, ki se po veri naseli v nas. Po verovanju si prisvojimo Kristusovo mišljenje in po milosti dvignemo svoja dejanja na nadnaravno raven. Kolikor bolj se vglablamo v skrivnost božje navzočnosti v nas, kolikor bolj je naš molitveni odnos do 3 božjih oseb v duši otroško zaupen, toliko bolj homo »vkoreninjen« in utrjeni v ljubezni, ki ima svoj izvor v Bogu.

Iz te rodovitne zveze po milosti z Bogom pa bomo vedno bolj mogli »z vsemi svetimi razumeti, kakšna je širokost in dolgost... ter spoznati vse spoznanje presegajočo ljubezen Kristusovo...« Spoznati, kolikor je v naši moči možno v tem življenju Boga, njegovo ljubezen do nas, v tem je višek notranjega življenja.

kot takrat. Zato naj se opoldanska molitev ne opušta, marveč opravlja se z večjo vnemo.

KATOLISKI TEDEN MLADINE V AMERIKI

Od 30. oktobra do 6. novembra bodo v Ameriki praznovali narodni teden katoliške mladine. Udeležilo se ga bo nad 7 milijonov mladih ljudi. Geslo tedna bo: Mladina, naše upanje.

SV. OČE P. TEREZIJA NEUMAN

Sv. oče Pij XII. je pred nedavnim poslal nemški stigmatizirani Tereziji Neuman drobce lesa iz križa, na katerem je bil pribit Kristus. Drobce križa so zaprli v malo srebrno škatlico in zapečatili s papirskim pečatom. V Konnersreuthu so dragoceno škatlico vzdali v velik kamnit križ, ki so ga postavili na nekdanjih ruševinah mesta.

Menijo, da je sv. oče s tem lepim dejanjem hotel dati Tereziji Neuman javno priznanje v verodostojnost njenega čudežnega življenja in obnavljanja Kristusovega trpljenja na njenem telesu. V zadnjem času so o njej veliko razpravljali v Angliji in v Ameriki in mnena pričujočih so se razdelila v dva tabora: prvi so čudežem pritrdili, drugi so jih pa zanikali. Dejanje sv. očeta bo marsikoga prepričalo, čeravno Cerkev nikogar ne sili, da bi v take čudeže veroval.

HVALEŽNOST ŽIDOV DO SV. OČETA

Židovski glasbeniki iz Palestine so pred sv. očetom v Vatikanu odigrali lep koncert v zahvalo za svojo ljubeznivo skrb in zaščito, ki jo je sv. oče izkazal Židom v zadnji svetovni vojni.

PO SVETU NAKROG

NALEZLJIVA SLEPOTA. Prebivalci vasi Grafalda na vzhodni italijanski obali, so nemalo zaskrbljeni zaradi strašne in skrivnostne bolezni, ki si je med njimi izbrala že 28 žrtev. Bolezen je namreč popolna slepota, ki se javlja kar nenadoma, v spanju, na delu, v šoli in še predvsem na plesu. Dekle, ki je zaspalo pod drevesom, se je zbudilo — slepo; kmeta na njivi je nenadoma zagnila tema; otroka v šoli so morali spremiti domov, ker ni več videl. Trije fantje so oslepli na plesu, prav tako mlado dekle, ki se je nato iz obupa pogrnala na cesto in jo je tam avto povozil. Vas, ki je štela nekoč 1300 prebivalcev, je skoro prazna. Vsi bežijo iz nje v blaznem strahu pred skrivnostno boleznijo.

Zdravniki, ki se za ta čuden pojav zanimajo, so mnenja, da ne gre tu za popolno slepoto, ampak le za otrpljenje očesnega živca in da je upanje, da oslepleli zopet spregledajo.

»KRISTUS GORA«. Na vrhu Balmenhorna, 4160 metrov visoki gori iz skupine Monte Rosa, so na pobudo turinskega časopisa »Il Popolo Nuovo« postavili velikanski bronast kip Kristusa Kralja. Slovesnemu odkritju so prisostvovala številne visoke osebnosti iz Val d'Aosta, alpinci, ki so bronast kip prinesli v posameznih kosih na tako višino, veliko število gorskih vodnikov in ljubiteljev gor. Duhovnik Karlo Chiazzava, ki je tudi urednik omenjenega časopisa »Il Popolo Nuovo«, je daroval ob vznožju križa sv. mašo in imel tudi priložnostni govor, v katerem je še posebno poudaril, naj bi bil Kristus simbol sprave in miru med vsemi narodi.

VAL VROČINE V KALIFORNIJI. Južni del Kalifornije je pred štirinajstimi dnevi zajel val vročine, ki je zahtevala 19 smrtnih žrtev. Vročina je dosegla tudi 38 stopinj. Velika je škoda, ki sta jo prizadela suša in požari na poljih in gozdovih. Najbolj prizadeta pa je industrija perutnine in zajcev. Računajo, da je zaradi vročine poginilo 1 milijon perutnine in nad 250 tisoč zajcev.

ŽRTEV GORA. Tudi to leto je gore zahtevale svoje žrtve. S smrtno mladega milanskega dijača, ki se je v nedeljo 4. sept. smrtno ponesrečil na vrhu Cresole pri Trentu pri nabiranju planik, je njihovo število naraslo na 27.

SILOVITE POPLAVE V INDIJI. V Indiji in Pakistanu je zaradi silovitih poplav prizadetih okoli 45 milijonov ljudi. Poplavljenih je nad 25.000 kvadratnih kilometrov zemlje. Več ljudi je že utonilo in mesta in vasi, ki so v nevarnosti, so evakuirali. Mednarodni kongres, ki se je imel vršiti v Karaciju, so morali odložiti, ker je voda preplavila prostor določen za veljeje. V vzhodnem Pakistanu so vsak dan cepili na tisoče ljudi, ker se je pojavila nevarnost kuge in kolere.

MEDTEM KO BELGIJSKI KRALJ HVALI KATOLISKE MISIJONARJE ...

Belgijski kralj Baldovin je na svojem potovanju po belgijskem Kongu obiskal tudi misijonsko postajo v pokrajini Ruanda-Urundi, Presenečen je moral ugotoviti, koliko dobrega so misijonarji naredili v tej deželi tudi na kulturnem, gospodarskem in socialnem polju. Ko se je vrnil v domovino, je o tem poročal na gradu Leopoldville in izrazil v svojem in v imenu vsega belgijskega naroda globoko hvaležnost požrtvovalnim misijonarjem.

Medtem ko belgijski kralj hvali katoliške misijonarje v afriškem Kongu, morajo pa belgijski katoliki z demonstracijami in z osebnimi žrtvami braniti svoje pravice do katoliških šol, ki jim jih socialistično-liberalna uprava osporava.

KARDINAL DE JONG UMRL

V starosti 70 let je umrl v Haagu na Nizozemskem kardinal De Jong, imenovan »odporniške«. Pokojni kardinal je bil duša odpora za časa nemške okupacije in je prvi podpisal nad 80 protestnih spomenic zaradi nemških nasilij med vjno. S smrtno kardinala De Jonga se je kardinalski zbor skrčil na 63 članov; od teh je 21 Italijanov in 42 drugih narodnosti. Od 63 živih kardinalov jih je imenoval pokojni papež Pij XI. 18 in sedanji 45.

BITI PAPEŽ, POMENI NOSITI KRIZ

Newyorški pomožni škof Fulton Sheen je izjavil o svojih vtisih, ki jih je dobil pri nedavnem obisku pri sv. očetu v Rimu, da trpi papež nekrvavo mučeništvo zaradi preganjanja vere v sedanjem času. Biti papež v današnjih dneh, pomeni nositi križ. Pij XII. najde moč pod težo križa.

KAM GRE NAJVEČ ŠVICARSKIH UR. Človek bi menil, da prodajo največ švicarskih ur v Evropi ali Ameriki. Največ teh ur gre v resnici na Daljni vzhod. V prvih šestih mesecih je bilo uvoženih v Hong Kong za 30 milijonov dolarjev švicarskih ur. V Hong Kongu je trenutno 300 trgovcev z urami, kateri zaposlujejo 4000 ljudi, medtem ko drugih 10.000 več ali manj živi od te trgovine. Dve tretjini švicarske proizvodnje ur prodajo čez Hong Kong na Daljni vzhod.

ŽENSKI KOTIČEK

Točnost

Verjetno si bo kdo mislil, da ti isti ljudje, ki so preobloženi z delom, ne morejo upoštevati točnosti. V resnici pa je v večini slučajev ravno nasprotno res. Prav najbolj zaposleni ljudje so povsod najbolj točni, ker si znajo svoj čas pravilno urediti. Da morejo zadostiti vsem svojim dolžnostim, prevzamejo le toliko obveznosti, kolikor vedo, da jih bodo mogli izpolniti. Nikoli ne obljubijo tega, česar ne bi mogli izpolniti, toda za kar se obvežejo, to izvršijo z največjo natančnostjo in ne čakajo za izpolnitev svoje obveznosti na zadnje minuto. Prihajajo ob pravem času, najsibo v urad in na delo kakor tudi v cerkev. Prav tako v pravem času tudi odhajajo. To velja predvsem za obiske, kjer se mnogi ne znajo nikdar posloviti.

Materine roke

V neki osnovni šoli so dobili otroci nalogo: Materine roke. Učitelj ni prav nič pojasnil, kaj naj pišejo, samo mimogrede je omenil o delavnosti naših mater.

Nalogo Toblerjeve Hilde je učitelj glasno prečital. Deklica je napisala:

»Materine roke. Z eno roko dela mati maslo. Z drugo drži na kolnih sveto pismo. Z drugo krpa očetove delovne hlače. Z drugo kuha. Z drugo me opleta, predno grem v šolo.«

»Z drugo, z drugo.« se nasmeje učitelj. Otroci se zahetajo. »Hilda Tobler, tvoja mati menda ni storoka, koliko rok ima vendar?«

»Dve,« odvrne Hilda nemoteno, »za očeta. Sedem otrok — za vsakega po dve, je štirinajst rok. Kuhinja, hlevi, polje — spet po dve, je šest. Dve za reveže — zopet dve. In dve za ljubelega Boga, kadar moli — vsega skupaj 26 materinih rok.«

Učitelju je prešel smeh. Tudi otroci so se zresnili.

»Hilda Tobler,« je rekel resno, »če je stvar taka, bo tudi ljubi Bog imel enkrat dve roki za tvojo mater, dve milosti in blagoslova polni roki. In ti si napravila najlepšo nalogo.«

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

SMRT PRIMORSKEGA ROJAKA BEGUNCA. Dne 27. avgusta je umrl zaradi srčne kapi v bolnici Aversa pri Napoliju begunec Leopold Furlan, rojen v Prvačni pri Gorici.

Se isti dan takoj ob 13. uri, ko je pokojni umrl, je vodstvo bolnice telefonsko obvestilo direkcijo taborišča o njegovi smrti. Direkcija pa je šele 30 minut pred pogrebom obvestila taboriščnega župnika-begunca, naj gre pokopat umrlega. Razumljivo je, da je zaradi tega prisostvovalo pogrebu le malo pokojnikovih rojakov, ker pač niso vedeli za njegovo smrt, ter je bil zaradi tega pogreb zelo reven.

Pokojni je bil star 45 let ter je še mlaj odšel v Argentino, od koder se je na nedene besede kom. partije Jugoslavije vrnu leta 1948 v domovino. Ko so ga doma popolnoma »osvobodile« in je dejanski okusil Titovo »svobodo«, je razočaran prosil, da bi se lahko vrnil nazaj v Argentino. Toda argentinska oblast mu je prošnjo odbila. Tedaj je prvič resno obolev na srečo. Nato je bolan, razočaran in zagrenjen, v nevarnosti za svoje življenje, pobegnil v Italijo, kjer je po raznih taboriščih čakal na emigracijo.

Par dni pred smrtjo je odšel v taboriščno bolnico, kjer pa ni mogel vzdržati v postelji, temveč je kar naprej stal pri oknu, kakor da slut, da mu tečejo zadnji dnevi, ko mu je danó gledati luč sonca in veličino božjega stvarstva.

Ob tej priliki se toplo zahvaljujemo taboriščnemu župniku, prečastitemu g. J. Borovščaku, ki je izvršil pogrebne obrede za pokojnikom in imel mašo zadušnico v soboto dne 3. septembra 1955.

Tebi, truji Polde, pa kličemo: Počivaj v miru v tuji zemlji!

BEGUNEC

IZ SLOVENIJE

SVETOVNI KONGRES GLUHIH. Od 23. do 27. avgusta se je vršil v Zagrebu svetovni kongres gluhih. Udeležilo se ga je 440 delegatov iz 30 evropskih in drugih držav ter okrog 1000 delegatov iz Jugoslavije, kateri so skupno zastopali 30 milijonov gluhih na svetu.

Na kongresu je sodelovalo še 55 strokovnjakov in 150 učiteljev in profesorjev gluhonemih.

Mož v gospodinjstvu

»Oh, ko bi se moj mož vsaj malo razumel na gospodinjstvo,« mi je pred kratkim potolažila moja znanca, »tako sem bila bolna, on pa si še jajca ni znal ocvretti.«

Res, bi ne bilo napačno, če bi možje poznali vsaj najosnovnejša pravila gospodinjstva in bi si znali ob podobnih kritičnih slučajih pomagati.

Izven teh slučajev pa je bolje, da se mož ne vtika preveč v gospodinjstvo. Marsikatera žena se jezi, če hoče mož vtakniti svoj nos v vsak lonec, če hoče vedeti za vsako jajce, ki ga žena proda, in za vsak kozarec olja, ki si ga je pri sosedih izposodila. Nekateri delajo to iz nezapaanja, drugi pa hočejo na ta način pokazati svoje zanimanje in biti celo ženi v pomoč.

Če ti mož ne zaupa, skušaj si pridobiti na lep način njegovo zaupanje. Sicer je prav, da se žena in mož skupaj pomenita o svojem delu, vendar pa mora vsak na svojem področju imeti gotovo neodvisnost.

Če hoče biti mož ženi v resnično pomoč, tedaj ima za to nemalo priložnosti. Kako bi bila na primer žena vesela, če bi vedno prihajal točno h kosilu ali večerji. Res ga včasih pokliče delo zadržati, toda mnogokrat bi lahko skrajšal kakšno debato, da bi ženi in otrokom ne bilo treba čakati in bi kosilo ne bilo postano.

Če na primer hoče mož imeti svežo srajco, pa je tista, ki bi jo rad imel, v predalu čisto spodaj, pa v svoji nestrpnosti razbrska ves predal, da mora žena za njim pospravljati in še celo znova likati, to gotovo ni ženi v nobeno pomoč.

Če mora gospodinja nesti težak škal ali dva, tedaj je pravi trenutek, da ji mož priskoči na pomoč. Kolikokrat je treba kaj popraviti, prenesti kakšno omaro, zabiti kak žebelj, ali misliti, da bo žena tedaj nejevoljna, če ji bo mož pomagal?

V hiši je nešteto del, ki so za moške roke bolj primerne kot pa za ženske. Teh naj se možje oprinejo in kuhalnico prepustijo ženam, katerim je v resnici namenjena.

Iz življenja Cerkve

BIRMA PO DESETIH LETIH

Iz Prage je prispela vest, da je bila prvič po desetih letih sv. birma v zapadni Češki in sicer v predelih Karlsbad, Joachistal in Weipert.

DUŠNOPASTIRSTVO V CIRKUSIH

Pater Heinz Schonig, ki je sedaj v Monakovem in ima dušnopastirsko skrb v cirkusu »Brumbach«, trdi, da ni lahka stvar spraviti z zavetišča ljudi iz cirkusa. Tam namreč umrjejo od dolgočasje. Zanje je treba ustvariti posebno okolje. Za ljudi iz cirkusa je starost in bolezen že od nekaj predstavljala težak problem. Zato so pričeli misliti, da bi zanje ustanovili posebno zavetišče. Eđini dom te vrste v vsej Evropi je v Firencah.

500-LETNICA OPOLDANSKEGA ZVONJENJA

Prihodnje leto 1956 bo praznoval krščanski svet 500-letnico opoldanskega angleškega čiščenja. Ko so Turki leta 1453 zasedli Carigrad je grozil polom vsem krščanskim narodom v Evropi. Zato je takratni papež Kalist III. pozval vse krščanski svet k molitvi. Na praznik sv. Petra in Pavla leta 1456 je v cerkvi sv. Petra v Rimu papež rotil ves svet, naj se s pokoro, postom in molitvijo vrne zopet k Bogu. Potem naj se v vseh cerkvah sveta zvoní opoldne in s tem opominja ljudi k molitvi.

Od tistega časa naprej se vedno zvoní opoldan »angelovo čiščenje«. Jubilej je tem pomenljivejši, ker grozi danes svetu od vzhoda enaka nevarnost ali še hujska

Vprašujete odgovarjamo

NEPODPISANA PISMA. Gospod urednik, kaj Vi napravite, če Vam kdo pošlje nepodpisano pismo? Takole v uredniških razgibanih listov, kakor je ta nam dragi »Kat. glas«, gotovo včasih dobite pismo kakšnega poklicnega zajca, ki brene v vašo uredniško mizo in steče, reva, brez podpisa. Vprašujem tudi, ali je sploh pametno takšno pismo brati? Ali veste po uredniških, kako bi take zajce odkrili?

S. K.

Za Vaše zanimivo, a zelo lahko vprašanje imam ta recept: nepodpisana pisma naj romajo vedno v koš! Ko dobite pismo, pogledajte najprej in vedno, kdo je podpisan. Če podpis ni, pisma nikar ne berite, takoj ga strgajte in v peč s to zajčjo dlako! V takih mizernih nepodpisanih pismih je vedno kaj, kar človeka razjezi in razburi. Jeza pa škodi lepoti in zdravju! Poznam moža, ki ima poleg svoje velike pisalne mize poseben koš za nepodpisana pisma. Kadar ga mora rabiti, reče vedno: veliko neprijateljev, veliko častilcev! O spisovateljih nepodpisanih pismih mi rekel še to: ali so diktatorji ali po Vaše pravi zajci! V vsakem slučaju v naš demokratični čas ne spadajo, zato le v koš z njimi in njihovimi umotvori! — Odkriti jih more edino tajna policija, če ima njihove prstne odtise. To v odgovor na Vaše vprašanje!

ROMANJA V SLOVENIJO. Večkrat razmišljam, zakaj naši gg. duhovniki nikoli ne organizirajo romanja na Brezje ali na Trsat ali na Sv. goro. Sedaj, ko je tako olajšan prehod čez mejo, bi vendar naredili kakšno veliko romanje v Slovenijo. Kaj pravite?

Hvaležni romar

*

Vaše vprašanje je zelo kratko, a odgovor mora biti daljši, da bi vsaj nekateri razumeli.

Zaradi zadnjih olajšav čez mejo ni mogoče napraviti romanja na Trsat ali na Brezje, ker so ti kraji daleč za določnim pasom ob meji. Na Sv. goro pri Gorici posamezniki lahko romajo, skupno pa verjetno ne homo sli, dokler traja sedanje versko preganjanje v Sloveniji.

Nikar se ne varajte z znanim odgovorom, ki ga trošijo po tržaških vsah titovskih kulturniki, ki pravijo: bili smo v Sloveniji na izletu, bili smo tudi v cerkvah; videli smo polne cerkve ljudi, ki molijo, videli smo duhovnike, ki mašujejo, spovedujejo, saj je vse v redu, vsak lahko moli in veruje kakor hoče! Ta izgovor titovskih ljudi je popolnoma prazen! Pove samo to, da sedanji režim in posnemal tudi tukaj Moskve, ki je spodila to pomlad zadnjega katoliškega duhovnika iz Rusije! Verska svoboda ni samo odprta cerkev in v njej služba božja, verska svoboda je vse, kar uživamo mi na Primorskem, čeprav tudi tukaj zaradi pretiranega nacionalizma ni povsod vse v redu! Obstoja pa veliko upanje, da se bo zdrav duh londonskega sporazuma tudi na tem polju kmalu začutil!

**Na kvatno nedeljo
spomnite se
naših semeniščnikov!**

KAJ JE Z NAŠIMI PEVSKIMI ZBORI?

O KRIZIH IN TEŽAVAH CERKVENIH ZBOROV NA TRŽAŠKEM

(Nadaljevanje — III DEL)

Če bi samo pregledali težave ter razvoj tržaških zborov v preteklosti brez pogleda v bodočnost, bi bilo zelo pomanjkljivo. Zato pogledajmo še, kaj nam obeta prihodnost. Govorili smo v prvem članku o krizi naših pevskih zborov. Naravno je, da si človek zastavi vprašanje, ali bodo cerkveni zbori na Tržaškem premagali to krizo.

Kar se tiče vprašanja cerkvenih zborov, smo, po našem mnenju, v prehodni dobi, v dobi, ko se nekaj pripravlja, in ta nekaj je lahko dobro ali slabo. Od nas, ki sedaj živimo, je odvisno, da ustvarimo tem zborom take pogoje, da premagamo to trenutno stanje. Izgledi so, da bodo zbori to krizo premagali. Se nikoli se namreč ni posvečalo tolike pozornosti pevskemu problemu kot v tem času. Opažamo povsod dobro voljo, kar pomeni dober začetek. Glavno je, da se to nadaljuje. Pred časom sem srečal starejšo pevko, ki mi je z zadovoljstvom takole rekla: Vendar ste se začeli zanimati tudi za nas! To je bil tudi neke vrste očitke: Zakaj niste tega napravili že prej?

Ustanovljen je bil center, ki skrbi za pevske potrebe in probleme cerkvenih zborov ter za njih napredek in razvoj. To je prvo! Najprej mora biti nekdo, ki se za stvar zanima, priganja k delu, vzbuja zanimanje. Zdi se, da se še vedno premalo zavedamo, kakšnega velikega pomena so cerkveni zbori, bodisi v verskem oziru bodisi v narodnem. Imamo v rokah velikiško silo, ki je ne znamo uporabljati in, kot rečeno, ta sila ima močno tradicijo, da ne bo tako zlepa uničena. Če pa bo kdo ugovarjal, naj se pregleda resnično stanje naših zborov, in se bo ugotovilo ravno nasprotno, je to največji dokaz naše neizpolnjene dolžnosti. Če bi našim zborom do sedaj posvetili večjo skrb, bi bili na boljši stopnji. Če smo se kje šele sedaj prebudili, ni še prepozno: drži samo ena beseda: Naprej!

Nimamo publikacij in potrebnih not! Za note je sedaj poskrbljeno. Naši zbori imajo na razpolago, kadar hočejo in kolikor hočejo potrebnih not v čedni obliki ter po nizki ceni. In to je precej!

Poleg tehničnih vprašanj ne smemo prezreti glavnega, to je jasnost načel. Naši zbori se morajo tudi idejno razčistiti, da ne bo v njih nikake razprtije, razcepljenosti, ker to lahko postane zanje usodno. Enotnost da, ampak v zdravih načelih.

Cerkveni zbori so, lahko rečemo, del cerkvenega osebja, saj tesno sodelujejo z duhovnikom-mašnikom. Pri veliki maši mu odgovarjajo kakor strežniki pred oltarjem. V moči te ugotovitve je umevno in naravno, da ima pri cerkvenih zborih duhovnik glavno in končno besedo. Ker je ta odgovoren za vsako stvar v cerkvi, je odgovoren tudi za cerkveno petje ter za cerkvenega pevca ali pevko. Končno duhovnik sam ni nesporen gospodar v cerkvi. On sam mora najprej ubogati ter zahtevati, da se v cerkvi spoštujejo in izvedejo cerkveni predpisi. Kdor misli drugače, se zelo moti. Do te jasnosti in razčiščenja mora priti povsod, da se bo lahko mirno nadaljevalo z delom.

Tu se vidi, kako bi tržaški Slovenci nujno potrebovali škofijski odbor za cerkveno petje, ki bi v moči škofovega poverjenja skrbel in dajal smernice za cerkveno petje.

V naše zборе mora priti nov duh, to je organizacijska spopolnitev. Pevec se morajo povezati med seboj tudi družabno, da bo tako pevski zbor močna in trdna skupina, ki ne bo omahovala ob vsaki nepriliki, kar privede pogosto do kreganja in izstopov.

Zato veliko pomaga mesečna članarina. To zelo poveže pevce med seboj. Poleg vaj pevci sami nekaj žrtvujejo za svoj zbor s tem, da dajo svoj prispevek. Skupna blagajna, ki polagoma raste s tem mesečnim prispevkom, z raznimi darili ali

nagradami, je velikega pomena. Kaj kmalu se nabere prav čedna vsota. V marsikaterem zboru se to dela in dejansko pomeni močno skupno vez.

Lepo je, če zbor vodi svojo kroniko, kjer so zapisani najvažnejši dogodki zboru samega, nastopi, koncerti itd.

*

V zelo širokih obrisih bi tako bila začrtana organizacija in reorganizacija cerkvenih pevskih zborov, da bodo ti trdnejši in med seboj tudi bolj povezani.

Za naprej le pogum. Skupna dobra volja bo gotovo doprinesla dobre sadove. Ponoj, ne podcenjujem težav in ovir, a smo lahko glede tega vprašanja optimisti.

Častna je tradicija naših cerkvenih pevskih zborov, to tradicijo moramo nele nadaljevati, temveč tudi utrditi ter izboljšati. Za to smo vsi poklicani od najbolj preproste pevača ali pevke do organistov in duhovnikov.

Vsi čimbolje in čimprej storimo svojo dolžnost!

Seznam občin novogoriškega okraja v obmejnem pasu

Ljudje, ki hočejo v smislu videmškega sporazuma dobiti propustnice za obisk sorodnikov v obmejnem pasu, lahko prosijo za naslednje občine goriškega okraja.

OBCINA BOVEC: Bavševca, Bovec, Česca, Kal-Koritnica, Log čezsoški, Log pod Mangartom, Plužna, Soča, Srpenica, Strmec, Trenta, Žaga.

OBCINA BREGINJ: Breginj, Homec, Logje, Podbela, Robedišče, Sedlo, Stanovišče.

OBCINA KOBARID: Avsa, Borjana, Drežnica, Drežniške Ravne, Idrsko, Jevšček, Jezerca, Koseč, Kobarid, Kred, Krn, Ladra, Libušnja, Livek, Livške Ravne, Magozd, Mlinsko, Poteki, Smast, Staro selo, Sužid, Svinjo, Trnovo, Vrsno.

OBCINA TOLMIN: Čadrg, Čiginj, Dolje, Gabrje, Kamno, Kozaršče, Ljubinj, Poljubinj, Prapetno, Selee, Selišče, Tolmin, Tolminske Ravne, Volčanski Ruti, Volarje, Volče, Zadlag-Čadrg, Zadlag-Zabče, Zatočnik in Zabče.

OBCINA MOST NA SOČI (SV. LUCIJA): Bača pri Modreju, Gorenji log, Modreje, Modrej, Sel, Drobočnik, Stopec, Most na Soči, Tolminski Lom, Podmelec, Logaršče, Rakovec.

OBCINA KANAL: Ajba, Anhovo, Avče, Bodrež, Deskle, Doblar, Gorenja vas, Kambrško, Kanal, Kanalski vrh, Lig, Morsko, Plave, Ročinj, Selniški breg, Ukanje, Zapotok.

OBCINA KAL NAD KANALOM: Brezovo, Bizjaki, Hoje, Koren, Koprivišče, Lipica, Mešnjaki, Testni, Zavrh, Zahrd, Dol, Levpa, Kal nad Kanalom.

OBCINA DOBROVO: Barbana, Belo, Biljana, Brdce pri Nablum, Brdce pri Kožbani, Breg, Brezovec, Ceglo, Dobrovo, Dolnje Cerovo, Drnovk, Fojana, Golobrd, Hlevnik, Hruševje, Kozana, Kozarno, Kožbana, Krasno, Medana, Neblo, Nosno, Plešivo, Pristava, Senik, Slapnik, Slavče, Snežče, Slovrenec, Vipolže, Višnjevik, Vrhovlje, Zalibreg.

OBCINA KOJSKO: Brestje, Gonjače, Gornje Cerovo, Hum, Imenje, Kojško, Podšabotin, Snežatno, Šmartno, Vedrijan, Vrhovlje.

OBCINA NOVA GORICA: Ajševica, Kromberk, Loke, Nova Gorica, Solkan, Pristava, Rožna dolina, Stara gora, Šmaver.

OBCINA SEMPETER: Bilje, Bukovica, Dombrova, Sempeter, Vogrsko, Volčja draga, Vrtojba.

OBCINA ŠEMPAS: Osek, Ozeljani, Sv. Mihael, Šempas, Vitovlje, Izven 10 km pasu so zasečki: Krnice, Učice in Čikave.

OBCINA RENČE: Arčoni, Gradišče pri Dornbergu, Lukežiči, Martinuči, Mokorini, Merljaki, Oševljek, Renče, Zigoni.

OBCINA DORNBERG: Brda, Budihni, Dombrova, Draga, Gradišče, Oševljek, Potok, Prvačna, Tabor, Dornberg, Zalošče.

OBCINA MIREN: Miren, Orehovlje in Vrtoče.

OBCINA KOSTANJEVICA NA KRASU: Hudi log, Korita, Kostanjevica na Krasu, Lipa, Lokvica, Nova vas, Novelo, Opatje selo, Sela na Krasu, Temnica, Vojštica.

OBCINA KOMEN: Brestavica pri Komnu, Brje pri Komnu, Coljava, Divči, Gabrovica pri Komnu, Gorjansko, Ivanjigrad, Klanec pri Komnu, Komen, Kreolišče, Mali dol, Nadrožica, Preserje, Rūbije, Sveto, Šibelje, Šofi, Skrbina, Tomačevica, Tublje pri Komnu, Vale, Volčji grad, Zagraje.

OBCINA GRGAR: Banjšice, Bate, Grgar, Ravnica, Trnovo, Voglarji. Izven 10 km pasu je zaselek Nemei.

KMEČKI DELAVCI ZAPUŠČAJO POLJA. V milanski okolici se je število kmečkih delavcev v kratkem času znižalo od 45.000 na 34.000. Kmečki delavci iščejo zaposlitve v raznih industrijskih obratih in delavnicah. Od 10 kmečkih fantov jih gre 6 iskat zaposlitve drugam, tako da ostajo za kmečka dela po večini le starejši ljudje. Na poljih se vedno bolj čuti pomanjkanje delovne moči. To je izzvalo precej zaskrbljenosti v kmetijskih krogih.

NAJDAJŠA AVTOBUSNA PROGA V EVROPI. Iz Norveške poročajo, da bo prišla prihodnje pomlad obratovati avtobusna proga Oslo-Madrid. To bo najdaljša avtobusna proga v Evropi.

OTVORITEV KONGRESA

20. julija je bila slovesna otvoritev 36. mednarodnega evharističnega kongresa. Ob 10h je daroval pontifikalno sv. mašo španski kardinal iz Santiaga. Vse je prepevalo, a najbolj navdušeno smo vsi peli evharistično himno, ki se glasi približno takole:

Pridite, hitite iz vsakega kraja, pripravljena je večerja našega Kralja.

Nebeški Vrtnar zalil je zemljo, zemlja je rodila trtice, tretja zazorila grozdje sladk, iz zemlje pognalo je žito zlato.

itd.

21. julija: Na kongresnem trgu je bilo zelo zanimivo. Svete maše so se opravljale v raznih obredih. Tudi govori so sledili v različnih jezikih. Odkar sem zapustila Trst, nisem srečala nobenega Slovenca. Že prvi dan sem šla na informacijski urad in potem vsak dan, da bi iztaknila kakšno skupino rojakov, pa vse zaman. Prijazni uradnik mi je povedal, da imena prevz. g. škofa Rožmana ni v listi. Seznanila sem se z urednikom westfalskega katoliškega lista in z njegovo skupino. Večkrat me je vabil, naj se jim pridružim, a sem raje ostala sama.

Pri obedu je vsak kongresist našel na

Skrbi in prošnje križkih ribičev

Križani smo znani kot pridni ribiči in smo sploh najbolj številna skupina slovenskih ribičev. Po drugi vojni so bile v Križu 4 lampare, sestavljene iz samih Križanov, danes je samo ena in še ta malo lovi. Dve važni stvari nas taretata: slaba cesta od vasi do morja in neka prepoved od strani »Kapitanerije« iz Trsta. Prepovedano je blizu obale loviti s tartano, (če ne veste, je to mreža, s katero se postrga dno morja in se ulovijo vse ribe, ki so na dnu in ki pridejo v to mrežo), vzrok za prepoved: če se lovi s tako mrežo, se lahko odnesejo druge mreže, ki čakajo na ribe. Mi Križani smo rojeni v teh krajih, poznamo morje boljše nego svojo denarnico, ki je vedno prazna, vsako ped morja poznamo, znamo, kje mrežo trga, kje se najrajši ribe strnejo, kje je mesto kakšne ribe itd. Tujec tega ne more vedeti, ker obale ne pozna. Znamo potem, koliko stane mreža za pasere ali za škombre in koliko časa mora biti mož na morju, koliko noči bdeti, da zasluži za eno navadno mrežo, vrh tega, kakor drugi ribiči, imamo zelo dobre oči, da od daleč razločimo stvari, in se prav nič ne bojimo, da bi komu mrežo raztrgali ali celo odnesli, kakor delajo tujci. Zato prosimo tukaj javno »Kapitanerijo« iz Trsta, naj nam dovolji, nam domačinom, ribariti s tartano blizu obale. Saj mi lovimo s starimi sredstvi na star način, z jadrom. Če pa nam nečjejo dovoliti tega, kar je nam neobhodno potrebno, ker za tartano je treba vetra in pri nas je veter samo pri kraju, naj prepovedo tujcem hoditi k nam z lamparimi. Pred par tedni so bile sardele pri obali: upali smo, da si bomo lahko zaslužili za par tednov kruha, a kaj se je zgodilo? Prišle so lampare in v eni noči so vse očistile, pobrale ne samo sardele in škombre, temveč tudi pokončale majhne, šele izležene ribe. Lampare so verjetno dobile za par milijonov rib, a nam so odnesle za par mesecev vsakdanjega kruha, ker mi živimo od obale in ne od odprtega morja. Če mi ne smemo loviti pri obali, naj velja to tudi za druge ladje, ki imajo možnost loviti na odprtem, in to ne samo za tartano, temveč tudi za lamparo.

Naša cesta, ki pelje do portiča, je pravzaprav steza in sicer taka, da nihče ne ve, ali bo prišel živ in zdrav po njej, je polna lukenj in namesto stopnic ima več čudno postavljenih kamnov, da mora človek pravzaprav skakati kakor koza, če si noče polomiti kosti. Polna je ta steza robide, da mora človek dobro paziti na obleko. Mi moramo tako cesto prehoditi večkrat na dan in tudi ponoči. Ali bi ne zaslužili, da nam oblast pripravi stezo? Na primer pred dvema letoma se je neki zid podrl ravno na stezo, kamenje in zemlja sta napolnila prehod, da ob deževnem vremenu človek ne potrebuje loščila, ilovica mu dobro namaže čevlje; že par mesecev leži neko kamenje kraj ceste, ali se ne bi dalo porabiti ta dober material za popravilo steze? Saj smo tudi mi ljudje, plačujemo tudi mi davke in po tej stezi ne hodijo samo križanski ribiči, temveč tudi tuji kopalci, Avstrijci in Nemci, ki spijo v našem portiču. Kaj si bodo pa ti mislili o naši javni administraciji?

Obnovljen muzej v Ogleju

V ponedeljek 12. sept. so v Ogleju odprli obnovljeni arheološki muzej. Pri slovesni otvoritvi je bil navzoč minister Rossi.

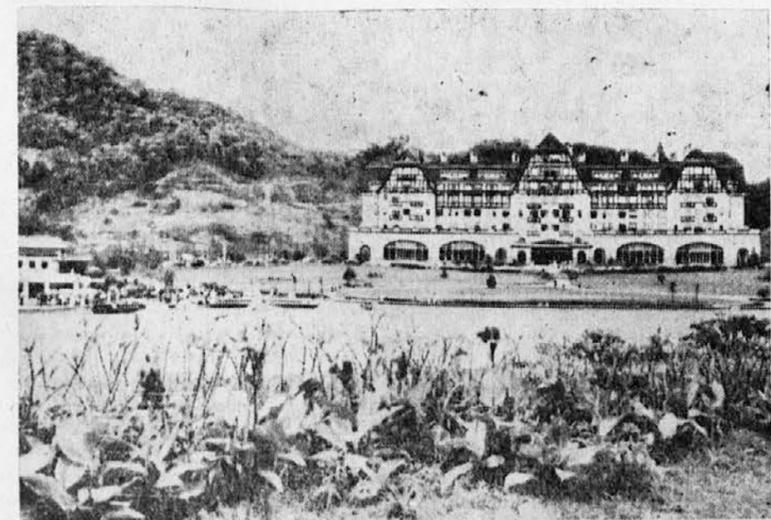
Kaj sem doživela na evharističnem kongresu v Braziliji

Po otoku raste sladkorni trs, iz katerega pridobivajo sladkor, ki ni tako sladak, kot oni iz sladkorne pese, a je bolj mokast. Otroke sem videla, kako so žvečili in srkali kose trsa. Videli smo še Guvernerjev otok in srečali druge manjše otoke, na katerih zelenijo tako zvane masne rastline (pianite grasse), kakršne dičiijo tržaške sohe in salone. Kosilo smo imeli na tihem in mirnem otoku Paqueta. Brazilska zemlja je zelo rodovitna in rodi trikrat na leto. Zaradi vlažnega podnebja vedno vse zeleni in cvete. Drevje neopaženo menja liste. Na drevju sem opazila drugo rastlino zajedavko in vrhu te še tretjo. Iz vej pa silijo dolge korenine in ko dosežejo tla, se zasadijo in iz njih spet zrastejo nova drevesa. Po kosilu smo se pol ure vozili po otoku, da bi si lahko boljše vse ogledali. Zdelo se mi je, da se vozim po začaranem pravljicnem vrtu. Nad morjem neprestano letajo črni ptiči »arubúe, Carioche — prebivalec Rio de Janeiro — jim pravijo pometači, zato, ker se hranijo z vso gnilobo, ki jo najdejo.

Vse jim pride prav, imajo pa to srečo, da jih ljudje ne smejo jesti.

Naslednjega dne smo šli v gore. Čez tako zvano Kalvarijo smo prišli v Petropolis, nekdanje letovišče cesarja Petra. Kraj nosi njegovo ime. Ogledali smo si njegovo palačo in park. Čez Terezopolis

smo dosegli 1380 metrov višine in se ustavili ob vrhu »gore Božji prste, ki sem jo večkrat opazovala z ladje. Domov smo dospeli komaj pravočasno, da smo lahko občudovali lepo nočno procesijo po morju. Vse se je svetlikalo v lučih: raznobarni reflektorji, rakete, umetne zvezde.

VILA NEKDANJH BRAZILSKIH CESARJEV.

(Se nadaljuje)

STRŽAŠKEGA

Lepi uspehi naših šol

Na Državni Trgovski akademiji in na Državnem učiteljsku v Trstu so se v letošnjem poletnem roku vršili usposobljenostni izpiti. Maturantu Zajec Nadja na Trgovski akademiji in Terčič Bruno na Učiteljsku sta dosegla zelo visoko srednjo oceno.

Pred nekaj dnevi sta imenovana abiturienta prejela lastnoročno podpisano pismo ministra prosvete Paola Rossi-ja, ki jima čestita k lepemu uspehu, ki naj bo v ponos obema in profesorjem. Istočasno jima želi mnogo uspeha v bodočem poklicu.

Sedmi Marijin shod na Opčinah

V največjem veselju in lepem soncu smo doživeli sedmi marijanski shod na Opčinah. Po procesiji sodeč je bilo nekaj manj udeležencev kakor lansko leto, a ob zaključku si imel vtis, da nas je še več. Od treh popoldne do osmih zvečer je bila openska župna cerkev pravo romarsko svetišče, v katerem ni niti za trenutek prenehala skupna molitev in pesem. Shod se je pričel z večerno sv. mašo. Takoj v začetku se je občutilo veliko sodelovanja v skupni pesmi in molitvi. Navdušenje je raslo med procesijo in ob zaključku, ko smo z izredno lahkoto prepevali z godbo iz Trebč. Vtis imamo, da ta domača godba še najlaže spremlja naše skupno petje. Vrli Trebenčji imajo že načrt, da bodo za osmi shod pripravili še več novih skupnih pesmi in tako bo doživeti še lepše.

Cerkveni govor je imel g. župnik iz Doberdoba. Po tako lepo doživeti in nekoliko razlagani sv. maši, po tako zbrani in slovesni procesiji smo kar čutili, da seme božje besede pada v zelo pripravljeno zemljo. Govornik je ob fatimski Materi božji obračal naš duhovni pogled v preteklost, v sedanost in prihodnost. Govor kot ves zaključek našega skupnega shoda se je vršil pred lepo okrašeno opensko cerkvijo. Krasen prizor! Okrog oltarja poleg mnogih duhovnikov polno nedolžne mladine v belih oblekah, katoliški skavti, strežniki, številne članice Marijinih družb, velika skupina mož in godbi in za cerkvenim zidom ogromna skupina vseh ostalih Marijinih častilcev. Nepozaben je bil vtis ob sklepu, ko je zadnjič zadonela pesem »Marija skoz življenje« in so fantje dvignili Marijin kip in ga v ganljivem slovesu množice ponesli nazaj v svetišče.

To je bil poleg skupnega romanja h Gospe Sveti naš največji letošnji skupni praznik. V oktobru se bomo zbrali še dvakrat in sicer na rožnovensko nedeljo popoldne na Pečah za zaključek in prenos milostne Marijine podobe v Boljuncce in na misijonsko nedeljo popoldne v Trstu, ko bo osmi skupni shod vseh naših katoliških organizacij. Vsaokletni vedno večji uspeh vseh naših skupnih praznikov je tudi dokaz, kako lahko po zunanem videzu presojamo svojo notranjo moč. Pred sedmimi leti ob sklepu marijanskega romanja pač nismo mislili, da bomo zmogli prirediti take skupne praznike na Opčinah vsako leto. Sedaj pa vidimo in vsi izrečno želimo, da naj se ti marijanski shodi vsako drugo septembrsko nedeljo prirejajo in nadaljujejo.

Nedeljske procesije so se udeležili tudi zastopniki javne varnosti. Prav, nimamo nič proti. A želeli bi pa v prvi vrsti, da bi drugič usmerili cestni promet po avtomobilski cesti, ne pa da avtomobili motijo pobožnost pred cerkvijo. Prav tako bi želeli, da bi v gostilni nasproti cerkve vsaj okna zaprli med pobožnostjo, da ne bi gostje s svojim glasnim govorjenjem in kričanjem motili pridige, zlasti pa, da bi vsaj med blagoslovom z Najsvetejšim utihnili. To zahteva ne le olika, ampak versko spoštovanje. Organi javne varnosti, ki so ostali pred gostilno, bi lahko to uvideli, pa so se na žalost sami med seboj pogovarjali, kot da bi prisostvovali kaki zabavi.

Arheološka odkopavanja

Ze nekaj mesecev je na trgu Oberdan opazovati neko čudno razkopavanje. Ne polagajo ne nove kanalizacije niti novih kablov. Izkopljejo jamo, zasujejo in kopljejo dalje. Prav kakor otroci na morskimi obali. No, sedaj pa slišimo, da iščejo grob Viljama Oberdana. Po pripovedovanju in zagotavljanju neke prenapete ženske, ki trdi, da je rajnik pokopan nekje na tem trgu, sedaj iščejo sledove. Ko so urejali ta trg in tam zidali nove stavbe, bi gotovo našli na ta grob, če bi bil tam. Sedaj pa imamo vtis da je tako razkopavanje odveč in je škoda vsake lire. Medtem pa mnoge ulice naravnost kriče po popravilu, a ni denarja.

Rojan

Skofov obisk je za nami. Ljudje so pravilno doumeli pomen obiska za župnijo. Ze dolgo ni bilo v cerkvi toliko slovenskih vernikov kot za to priliko. Bog daj, da bi bila večkrat tako polna, potem bi bilo lahko marsikaj drugače. Med sv. mašo smo tako navdušeno prepevali, da je kar grmelo v cerkvi. Čeprav je bilo med sv. mašo ljudsko petje, je tudi zbor prišel na svoj račun in zares lepo zapel več pesmi.

Popoldne smo imeli g. škofa v Marijinem domu. Najbolj nas je razveselila njegova obljuba, da bo podprl prizadevanje Marijine družbe, da bi prišla do lastnega Marijinega doma. Upajmo, da bo prizadevanje do prihodnjega pastirskega obiska postalo resnica in da bomo takrat mogli g. škofa pozdraviti v lastnem Marijinem domu.

Sv. Ivan

V nedeljo 11. septembra smo pokopali osemdesetletno gospo Josipino Golobovo. Bila je vzorna krščanska mati, ki je do zadnjega zvesto obiskovala slovensko službo božjo pri Sv. Ivanu. Rodila se je v znani Čokovi družini v Lonjerju (pri »Zupanu«). Bila je sestra pokojnega gospoda Antona Čoka, ki je bil svoj čas dušni pastir pri Sv. Ivanu, dalje pokojnega učitelja Andreja in odvetoika dr. Ivana Marijaja Čoka, ki je bil znan širši slovenski javnosti. Pogrebni obredi so se izvršili v tukajšnji župni cerkvi, nakar je bila prepeljana v družinsko grobnico na Katinari. Pogreba se je udeležilo ogromno število tukajšnjega in katinarskega prebivalstva. Bog ji daj večni mir v rodni zemlji! Preostalim naše iskreno sožalje!

Z GORIŠKEGA

Avtobusne zveze z Jugoslavijo

Za olajšanje kretanja v obmejnem pasu, kot ga določa videmski sporazum, so pristojne italijanske oblasti izdale nekaterim tukajšnjim avtobusnim podjetjem dovoljenje za določene avtobusne proge.

Avtobusno podjetje Ribi bo vozilo na sledečih progah: Gorica-Solkan; Gorica-Sempeter-Vrtojba; Gorica-Opatje selo-Komena; Gorica-Steverjan-Kojsko-Medana; Trbiž-Bovec-Kobarid-Tolmin-Kanul-Gorica.

Podjetje Peter Rosina iz Čedad bo vozilo na progi Čedad-Kobarid-Tolmin. Tržaška avtomobilska podjetja pa bodo obratovala na progah: Trst-Fernetiči-Sezana; Trst-Pesek-Herpelje; Trst-Skofije-Koper; Trst-Koper-Buje; Trst-Gorica-Solkan.

Na Tržaškem so nekatere proge že začele obratovati, medtem ko bodo na Goriškem vzpostavljene v teku meseca oktobra.

Obisk s Koroške

Preteklo soboto in nedeljo so zopet obiskali Primorsko koroški Slovenci iz okolišne Železne Kaple. So to obmejni krogi med divnim Obrjem in Savinjskimi Alpami. Tokrat so bili to občinski očetje (svetovalci) s svojim županom in uradniki. Vseh je bilo 37. Z njimi je bil tudi a. ing. Muri, nekdanji šef kmetijskega oddelka banske uprave v Ljubljani, sedaj pa veleposelnik na Kortah in član občinskega odbora. V soboto in nedeljo popoldne so z zanimanjem ogledovali Trst in Miramar, popoldne so se pa odpeljali preko Doberdoba in Sredipolja v Gorico. Tudi ta pot je v njih obujala bridke spomine, ko so videli, kje so kraji, kjer je »slovenskih fantov grobe«. Okrog 4h so jih pričakovali v Steverjanu moške »Kmečke delavske zveze«. Ganljivo je bilo videti, ko sta si dva slovenska župana iz dveh zamejskih držav prisrčno stisnila roke v pozdrav in vsak v imenu svoje občine izrekla dobrodošlico, da sta si že dolgo želela takega medsebojnega stika in spoznanja. Po kratkem ogledu krajevnih in gospodarskih zanimivosti se je vsa družba gostov in domačinov pomaknila v Dvor, kjer so radodarni Steverjanci goste pogostili z dobro kapljico, grozdem in breskvami, kar je Korošce, ki takih dobrot ne poznajo, pripravilo v pravo navdušenje. Kjer pa so Slovenci — pa če še iz tako različnih krajev naše razmetane domovine — tam mora biti tudi naša pesem, ki zna splesti in utrditi še tako razrabljanje in ogrožene vezi medsebojne povezanosti in ljubezni. Toda noč je silila goste proti domu, zato se en pogled v dvorno klet, nato pa iskreno slovo in prisrčna zahvala drug drugim.

Naš župan v Ameriki

Tržaški župan je prisel v Ameriko. Tja je bil povabljen z nekaterimi drugimi župani iz republike. Pravi, da nima nobenega političnega, niti propagandističnega poslanstva. No, o tem bomo šele sodili po raznih srečanjih.

Bazovica

Procesija s kipom Matere božje na praznik Marijinega rojstva je prišla pri nas kar v navado. Vsako leto je lepše. Lepo okrašena in razsvetljena okna, koder gre procesija, številna udeležba, vse to govori o naši ljubezni do Marije. Hvalježni smo g. župniku iz Trebč za lep govor.

25. septembra bomo imeli na obisku igralko iz Rojana, ki bodo pokazale pretresljivo igrjo »Žrtve temnih sil«.

Kontovel

V torek popoldne se je ponesrečil naš gospod župnik Rudi Bogatec. Mudil se je pri znaneih v Nabrežini in ravno pri odhodu ga je na cesti povozil vojaški jeep. Odpeljali so ga v tržaško bolnico, kjer se bo moral zdraviti dalj časa. — Želimo, da bi se čimprej vrnil med nas.

Univerzitetni profesorji v Trstu

V Trstu se vrši ta teden srečanje univerzitetnih profesorjev evropskih univerz. Na kongresu bodo razpravljali o socialnih, kulturnih, umetnostnih, gospodarskih, političnih in upravnih vprašanjih. Jugoslavijo zastopajo profesorji: Butozan iz Sarajeva ter Iveković in Zvela iz Zagreba. Nljub incident, ki je vznemiril lokalne kroge, je bil ta, da je neki francoski profesor v nedeljo dejal, da je nujno, da evropski profesorji poznajo: francoščino, angleščino in nemščino. Ker pri tem ni imenoval tudi italijanščine, se je zameril.

Bili smo na Pečah

Ko smo premišljevali, kam naj bi letos naša Marijina družba poromala, je nekdo omenil Peče. Ceravno ni bil nihče izmed nas še tam, smo bili takoj vsi navdušeni za to pot. In res smo se odpeljali v torek dne 6. septembra s koriero proti Trstu. Krasen dan je še povečal naše dobro razpoloženje in vse prehitro smo dospeli do Boljunca, kjer smo se ustavili. Tu nas je že čakal prijazen gospod Štuehc, dolinski župnik, ki nas je potem spremlil prav na Peče, ki spadajo pod boljunsko faro, kjer je on sedaj župni upravitelj. Kmalu smo zavili v hrib in čez dobre pol ure smo že bili na Pečah pri mali cerkvici sredi belih pečin. Tu ni smrek in borovec, le bele, gole skale se dvigajo pod sinjino neba. A kljub temu je kraj čudovito lep in miren.

V cerkvi nas je najprej kot prvo tujo romarsko skupino pozdravil gospod župnik Štuehc in nam pojasnil nastanek te božje poti, ki sega že v XII. stoletje. Med vojno je bila cerkva do tal porušena. Sedaj je po zaslugi tržaškega urada za spomenike in lepo umetnost zopet obnovljena in posebno verniki iz tržaškega Brega radi romajo k Mariji na Peče. Po tem pozdravu je sledila sv. maša, ki jo je daroval č. g. Vidmar, nato še sv. maša č. msgr. Novaka, pri kateri so družbenice pridno pele.

Ko smo se nekoliko odpočile in si ogledale slikovito okolico okrog cerkvice smo se zapeli Mariji v slovo našo romarsko: Vse prepeva... Veseli smo se vračali spet v dolino, za nami pa je šel dobri pogled Marije, ki si je izbrala ta skalnati svet kot zemeljski prestol svojih milosti in dobrot.

Gostovanje Sovodnjcev v Gorici

V nedeljo 11. septembra je v domu Brezmadežne v Gorici gostoval sovodnjški dramski odsek. Ze v pozdravnem govoru nam ga je predsednik SKPD predstavil kot enega najboljših na Goriškem. O tem smo se kmalu tudi sami prepričali. Pridni Sovodnjci so nam dovršeno lepo zaigrali Krekovo igrjo Tri sestre, ki je polna zdravega humorja in prepričevalnih nauk. Predvsem pa smo občutili, kako je ta igra pristno naša slovenska igra, kakršnih smo na naših odrih že dalj časa pogrešali.

Ana, Špela in Majda, tri hčerke premožnega kmeta, Orla, se vsaka po svoje potegujejo za moštitev. Najprej se poroči Ana z vaškim organistom Tonetom. Ani odšteje oče lepo doto, a kljub temu v zakonu ni sreče. Ano grize ljubosumnost in, ko bruhne na Toneta vso svojo ihto, ga zapusti. Tudi gospodovalna in ujed-

ljiva Špela se poroči z premožnim kmetom Francetom, a tudi tu ne gre prav. Ob moževi hladnokrvnosti končno spozna Špela, da je mož glava in se mu ponižno ukloni. Še Ano prepriča, ki se je k njej zatekla, in končno sreča še zavistna in zbadljiva Majda svojega bodočega moža.

Igra je bila sijajno odigrana. Oče Orel je bil nadvse posrečen. Njegov nepriljen nastop je lepo ponazoril pristni tip slovenskega kmeta. Odlično je odigrala, oziroma stresla svoje sitnosti žena Ana, prav tako nje sestra Špela. Gledalec je imel vtis, da gleda resnično življenje. Dobro so bile odigrane tudi druge vloge, tako da nam ne preostaja drugega, kakor da vsem igralcem, režiserju in vsem, ki so pri tej igri sodelovali, prav iz srca čestitamo in jim kličemo: Na svidenje še kdaj na našem goriškem odru!

Pet sto let goriškega mesta

Na goriškem gradu so v nedeljo 11. septembra ob navzočnosti duhovske in svetne gosposke slovesno proslavili peto stoletnico neodvisnosti goriškega mesta. Tej slovesnosti je sledila razdelitev nagrad nekaterim umetnikom, ki so sodelovali na mednarodni razstavi slikarske in likovne umetnosti v Gorici. Prvo nagrado je dobil slikar Licata Riccardo. — Pred 500 leti je namreč goriški grof Janez podelil naselju, ki je nastalo ob vznožju goriškega gradu, pravice svobodnega mesta. V tedanjem času so bile s tem združene velike gospodarske in politične prednosti. Predvsem so imela mesta pravico trgovanja (znameniti semnji), pobiranja mitnine ter so uživala široko samoupravo s tem, da so sama volila sodnike, imela mestne svete itd.

Izreden plen gradežkih ribičev

Moštvo motornega ribičkega čolna iz Gradeža je v petek ponoči zapazilo v višini izliva Tagliamenta v morje tri metre dolgega morskoga psa. Ribiči so sklenili, da ga ujamajo, in res se jim je posrečilo po hudi bitki, da so ranjenega morskoga psa dvignili na krov. Pripeljali so ga v Gradež, od koder so ga z drugo ladjo odpeljali v Trst, kjer so ga prodali za 48.000 lir. V Trstu je morski pes na ogled občinstvu.

Blagoslovitev spominske cerkve

V nedeljo 11. septembra so ob navzočnosti 12.000 oseb blagoslovili votivno cerkev v Gargnano v Furlaniji. Ta veličastna cerkev je bila postavljena v razmeroma kratkem času v spomin na italijansko armado ARMIR, ki je skoro v celoti našla smrt na brezkonznih ruskih stepah. Pretresljivi slovesnosti so prisostvovali cerkveni in svetni dostojanstveniki. Ob tej priliki so tudi prižgali votivno svetilko, dar rimskega mesta. Slovesno sv. mašo je imel msgr. Pintonello, vojaški škof ital. armade in predstojnik vojnih kuratov pri ARMIR. Imel je tudi priložnostni govor, kjer je predvsem poudaril nujnost miru in pravega sožitja med narodi, da bi do podobnih katastrof nikdar več ne prišlo. Za njim je na prostoru pred cerkvijo govoril senator Tartufoli, ki se je spomnil vseh padlih v Rusiji, kakor tudi njihovih svojcev, ki zamažajo čaka na vrnitev svojih dragih. Rekel je, da italijanska vlada ne bo odnehala v svoji zahtevi, naj bi jim Sovjetska zveza vrnila vsaj enega izmed tisočerihih padlih, da bi tako v njem bili zastopani vsi padli.

Števerjan

V soboto smo bili na Sv. Višarjah. Deževalo je, ko smo odšli od doma in skoraj vso pot. Na Višarjah smo dobili in zapustili gosto megle, ki nam je zabranila vsak razgled. Kljub vsemu temu smo veseli našega romanja. Bilo je pravo romanje, polno zbranosti in pobožnosti.

Domov grede smo se ustavili v Gemoni v dosegljivem nepoznani cerkvi sv. Antona Padovanskega. Vredno je obiskati to svetišče; poži vi nam zaupanje v čudodelnega svetnika. Jako prijazni so redovniki, ki so nam vse razkazali in razložili in, čudo, celo povabili so nas, naj pojemo in molimo v slovenskem jeziku!

Ustavili smo se še v Krminu, kjer smo med veselim petjem narodnih pesmi spraznili naše romarske torbe.

Žabnice

HUDA NESREČA

Zadnjo soboto se je blizu Pordenona v Furlaniji smrtno ponesrečil č. g. Luka Anderwald iz naše vasi. Vozil se je v družbi s tremi drugimi znanci v avtomobilu, ko je ta zaradi mokre ceste na nekem ovinku zdrsnil in zadel ob drevo, kjer se je razbil. Vse štiri osebe so bile težje ranjene, g. Anderwald pa najhuje. Prepeljali so ga v bolnico v Pordenonu, kjer je na posledicah umrl v ponedeljek. V torek so ga prepeljali domov v Žabnice in mu tu priredili veličasten pogreb v sredo. Pokoj-

ni gospod Anderwald je bil zelo miroljuben gospod, ki je pa že dalj časa trpel zaradi sreča ter zato ni opravljal samostojne duhovniške službe, temveč pomagal našemu domačemu župniku. Pred vojno je nekaj let služboval v goriškem malem semenišču kot profesor in v Solkanu kot kaplan. Ob smrti ni še izpolnil 52 let. Njegovim preostlim sorodnikom, zlasti užalosteni sestri, ki je soproga predsednika goriškega sodišča dr. Storta, iskreno sožalje.

Pri isti nesreči je bil poškodovan tudi Kravina (Kufnjakov) Hanzi, ki si je zlomil roko in nogo; Hanzi je sin znanega žabniškega zidarskega mojstra. Tretja žrtev nesreče je bil poveljnik finančne postaje v Žabnicah, ki je težko poškodovan in so se prve dni bali, da ne bo okrevljal. Skoraj nepoškodovan je ostal njegov brat, ki je vozil avto.

Poravnajte naročnino!

DOGRADILI BODO PREDOR SKOZI KARAVANKE. Tik pred izbruhom druge svetovne vojne so pod Karavankami zgradili predor, ki veže Slovenijo z Koroško, tako zvani ljubeljski predor. Med vojno se ni nihče zanj brigal, služil je za skrivališče in podobno, tako da bo potrebno sedaj potrositi 16 milijonov šilingov za njegovo obnovo. Ker teče predor po jugoslovanskem in avstrijskem ozemlju so sedaj sklenili, naj bi Jugoslavija prevzela eno tretjino stroškov. Avstrija pa dve tretjini. Promet skozi ta predor bi zelo olajšal prometne zveze med Koroško in Slovenijo. Avstrijem gre tudi za to, da se olajša cestni promet iz Avstrije proti Trstu in Reki.

OBVESTILA

ZA UČITELJE. Šolsko skrbništvo v Gorici obvešča, da so na ogled lestvice prisilcev za učiteljska mesta in suplence. Lestvice so na ogled pri šolskem skrbništvu ali v dobakličnem ravnateljstvu.

NA SOLI V STEVERJANU in na Valeriču bodo ponavljani izpiti 20., 21. in 22. septembra. Vpisovali bodo vse dni od 20. do 30. septembra.

VPIŠOVANJA V SLOVENSKE SREDNJE SOLE trajajo do 25. septembra. Natančnejša navodila dobite na tajništvo posameznih šol. Ne odlašajte na zadnje dneve.

VPIŠOVANJE NA DRŽAVNI NIŽJI TRGOVSKI STROKOVNI SOLI v Trstu pri Sv. Ivanu je vsak delavnik od 9. do 12. ure v prostorih tajništva zavoda vse do vključno 25. septembra 1955. Solnine ni.

ZA PROFESORJE. Šolsko skrbništvo v Trstu sporoča, da bodo v dnevih od 12. do vključno 21. septembra 1955, od 10. do 13. ure, na Slovenski višji realni gimnaziji v Trstu, ulica Lazzaretto Vecchio št. 9/II, objavljene dokončne in izvršne prednostne lestvice za podelitev poverjenih in nadomestnih mest na slovenskih srednjih šolah za šolsko leto 1955-56.

DUHOVNE VAJE ZA FANTE se bodo v Trstu vršile v dneh od 22. do 25. sept. (pričetek 22. sept. v četrtek zvečer ob 7. uri) v Marijanišču. Vodil jih bo p. dr. Zitnik Maksimiljan, D. J.

Zadnji čas za priglasitev je do 20. sept. Povabimo tudi take prijatelje v župniji, ki bi morda oglasov v »Katol. glas« sploh še ne brali. Vzdrževalnina 1.700 lir, revnim se bo pa še kaj znižala.

Deklet je prišlo na I. tečaj okrog 40; fantje, stopite tudi vi na plan in pokažite svoje versko prepričanje!

ZACETEK ŠOLSKEGA LETA. Za vse osnovne šole bodo šolske sv. maše 1. oktobra. Redni pouk se pa začne v ponedeljek 3. oktobra.

Vpisovanje in popravni izpiti na osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem se bodo vršili od 16. septembra do 27. septembra t. l.

Poslušajte versko uro na radiu Trst A vsako nedeljo ob 11,30!

O G L A S I

Za vsak mm višine v širini enega stolpeca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici